

דף מקורות לתלמיד

למערך שיעור "למה אנחנו רבים?"

לתיכון

חלק ראשון: גורמי המחלוקת

1. פרשת השבוע פרשת 'בשלח' שמות י"ד י-י"ד:

(י) וּפְרָעָה הַקָּרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל ה' : (יא) וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה הַמִּבְּלִי אֵינִי קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוֹת בַּמִּדְבָּר מֵה זֹאת עָשִׂיתָ לָנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם: (יב) הֲלֹא זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר חַדְל מִמֶּנּוּ וְנַעֲבֹדָה אֶת מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבַד אֶת־מִצְרַיִם מִמֶּתְנּוּ בַּמִּדְבָּר: (יג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אֵל תִּירָאוּ הַתִּיצְבוּ וּרְאוּ אֵת יְשׁוּעַת ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רָאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסִּיפוּ לְרַאֲתָם עוֹד עַד־עוֹלָם: (יד) ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן:

2. מכילתא דרשב"י, י"ח:

ה' ילחם לכם - בארבע כתות עמדו ישראל על הים,

אחת אומרת נפול לים,

ואחת אומרת נחזור למצרים,

ואחת אומרת נעשה מלחמה,

ואחת אומרת נצוח כנגדן

זו שאמרה נפול לים אמר להן התיצבו וראו את ישועת ה',

וזו שאמרה נחזור למצרים אמר להם לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם,

וזו שאמרה נעשה מלחמה אמר להם ה' ילחם לכם,

וזו שאמרה נצוח כנגדן אמר להם ואתם תחרישון. (מכילתא דרשב"י יח)

מרכז המבקרים בניצן

ימים א'-ה' 09:00-16:00 | יום ו' בתיאום מראש

Info@merkazkatif.co.il

www.mkatif.org

מרכז קטיף: 8947 *

חפשו אותנו ב- מרכז קטיף

דף מקורות לתלמיד

למערך שיעור "למה אנחנו רבים?"

לתיכון

חלק שלישי: כיצד מתמודדים עם מחלוקת?

3. הראי"ה קוק, אורות התחיה י"ח

(שכתוב דברי הרב קוק לשפה עממית)

שלשה כחות נאבקים כעת בעם ישראל, רואים את המאבק הזה יותר מכל בארץ ישראל, אבל פעולתם היא פעולה הנמשכת מחיי עם ישראל בכל הדורות, והשורש של המאבק הזה נמצא ברוח כל אדם ואדם בכלל (ולא רק בישראל). אומללים נהיה אם לא נצליח לאחד את שלשת הכחות הללו, ושכל אחד יסייע לחברו (למחנה האחר) ולהביא לשיפורו ולשכלולו. כל מחנה חייב לחזק ולתקן את הקיצוניות שחברו יוכל להביא בצורה מקולקלת ולא נכונה, כשהכח הקיצוני הזה לא יתאזן ויקבל את הגבול הנכון שלו. ישנה סכנה גדולה במרידתם זה על זה, ובהיחלקם כל אחד למחנה מיוחד, העומד כצר (כאויב) למחנה השני. הקודש, האומה, האנושיות, - אלה הם שלשת התביעות העקריות (התפיסות וההשקפות העיקריות), שהחיים כולם, שלנו ושל כל אדם, באיזו צורה שהיא, מורכבים מהם. אבל לא נמצא ולא נוכל למצוא שום צורה קבועה של חיים אנושיים, שלא תהיה מורכבת משלשתם. ההתמזגות הדרושה של שלשה התביעות הגדולות הללו מוכרחת היא לבא בכל קבוצה, שיש לה תקווה של חיים עתידיים (תקווה ושאיפה אופטימית לקיום חברתי), וכשאנו סוקרים בחיינו ורואים אנו, שהכחות הללו, למרות תעודת התמזגותם, הולכים הם ונפרדים, הננו נקראים לבוא להצלה.

חלק רביעי: הדרך אל האחדות

4. "ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ה'הר" (שמות י"ט ב)
יחן שם ישראל - כל מקום שהוא אומר ויסעו ויחנו נוסעים במחלקת וחונים במחלקת
אבל כאן השווו כלם לב אחד, לכך נאמר: "ויחן שם ישראל נגד ה'הר" מכילתא דר"ש

5. "צריך ללמוד איך לריב בלי להרוס זה את זה"

להעשרה:

ראיון של יפעת ארליך עם איריס חיים, ישראל היום 18.1.2024

סיפורו של אלחנן קלמנזון

מרכז המבקרים בניצן

ימים א'-ה' 09:00-16:00 | יום ו' בתיאום מראש
Info@merkazkatif.co.il
www.mkatif.org

מרכז קטיף: 8947 *

חפשו אותנו ב- מרכז קטיף

דף מקורות לתלמיד למערך שיעור "למה אנחנו רבים?" לתיכון

6. העשרה נוספת

לעומת נקודת המבט הרווחת שרואה את ההבדלים שבינינו, מסתבר שדווקא הגדולים שבשונאינו מיטיבים לדייק במציאת השורשים המשותפים שלנו.

מי ומה הפך אותנו לעם?

הראשון שהגדיר אותנו כ'עם', באופן מפתיע, היה דווקא ראשון שונאי ישראל בהיסטוריה - פרעה. זה קרה בעת לידתנו כאומה, במצרים: "וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ הַזֶּה הֲנִי עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ" (שמות א', ט). גם אנטישמי נוסף, השתמש בכינוי מאחד זה כלפי ישראל כשביקש להצדיק באופן דומה את השמדתנו: "וַיֹּאמֶר הָמֶן לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מְלְכוּתָךְ וְדַתִּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עַם וְאֵת דְּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלְמֶלֶךְ אֵין שְׁוָה לְהַנִּיחֵם" (אסתר ג', ח).

לעיתים נדמה, שרק נקודת המבט הישראלית, הפנימית, שמה לב לכל ההבדלים והניואנסים שבין שבת לשבת בישראל. אבל המתבוננים מהצד, מרחוק, בוודאי שונאינו, רואים אותנו כעם אחד. כל ההבדלים ההיסטוריים בין משכילים לשמרנים, בין חסידים למתנגדים, בין ימניים לשמאלניים, בין דתיים לחילוניים, בין מזרחיים לאשכנזים לא מובחנים בעיניהם. הראיה לכך, שכשהם באים להורגנו, הם לעולם לא עושים הבחנות מעין אלו. כך בימי פרעה, כך היה בימי המן, וכך גם בעת החדשה בפיתרון הסופי, ובטרור הערבי בתולדות הציונות. שונאינו, לא מתעניינים בהשתייכות המפלגתית שלנו, הם שונאים את כולנו באותה המידה. נדמה, שזו גם הסיבה, שאנחנו בדרך כלל מתאחדים כעם, דווקא ברגעי מצוקה שכאלו, רק כשהשונאים עומדים עלינו לכלותנו, ומאיימים עלינו כאחד אנו מצמיחים כוחות של אחדות ושל מסירות נפש. כך היה בסיפור הלידה שלנו משה יצא אל אחיו מתוך ארמון פרעה המפואר וסיכן את נפשו למען הצלת עמו, וכך היה מאות שנים לאחר מכן כאשר אסתר המלכה סיכנה את מעמדה ואת חייה על מנת להגן על עמה. ואם לעיתים אנו חשים שכל זה שייך לעבר הרחוק לעולם האגדות והסיפורים, באים הרעים שבאויבינו, ומפעילים את הנוסחה הזאת מחדש.. עד מתי? זה כבר לא תלוי בשונאינו...

מרכז המבקרים בניצן

ימים א'-ה' 09:00-16:00 | יום ו' בתיאום מראש
Info@merkazkatif.co.il
www.mkatif.org

מרכז קטיף: 8947 *

חפשו אותנו ב- מרכז קטיף

